

PREMIUM

▲ Journalist Mary uit Venezuela Mary is te gast bij Shelter City Nijmegen © Paul Rapp

Mary vraagt zich elke dag af: Met of zonder kogelvrij vest vandaag?

NIJMEGEN - Als journaliste is Mary haar leven in Venezuela niet zeker. Shelter City Nijmegen biedt haar een adempauze. Ze is de achtste gast sinds 2015 die in Nijmegen tijdelijk wordt opgevangen in het kader van dit programma voor mensenrechtenactivisten (zie kader).

Suzanne de Winter 06-12-18, 14:13 Laatste update: 16:03

1

1 Reactie

[BottomLogo](#)
[Video Media Groep player](#)

„Je went aan die constante dreiging”, zegt Mary, achtste gast van het programma Shelter City Nijmegen voor mensenrechtenactivisten. Haar moeder was extatisch over deze ‘pauze’, die nog tot begin december duurde. „Mijn moeder had eindelijk ook even rust nu, want ze maakte zich altijd zo'n zorgen om me.” Terecht, want journalisten in Venezuela mogen alleen werken voor de staatsmedia en die melden precies wat president Maduro hen voorkauwt. Werk je onafhankelijk, zoals Mary doet voor enkele Colombiaanse radio- en televisiestations, dan ben je 24/7 een doelwit van de politie en het leger. Veel journalisten zijn daarom al het land uitgevlucht.

Veiligheidsvest

Ook Mary ontsnapte al eens aan een politieaanval, vertelt ze terloops. Ze doet dagelijks verslag van anti-regeringsdemonstraties, de enorme armoede en de vlucht van 550.000 Venezolanen naar Colombia. Dat ze in haar thuisland al 15 jaar een bekende Venezolaanse is, biedt geen extra bescherming tegen het geweld op straat. Het werkt eerder tegen haar. Als Mary zonder veiligheidsvest op reportage wil, omdat die dingen ongemakkelijk zitten en ze met de ogen in haar achterhoofd ziet dat het een keertje rustig is op straat, dan moppert haar geluidsmen: ‘Doe hem toch maar gewoon aan, Mary.’

„En hij heeft gelijk, want het gevaar ligt altijd op de loer”, beaamt de journaliste. „De rust kan ineens omslaan. Niet of, maar wanneer, is altijd de vraag bij ons.” In Nijmegen merkte Mary hoe ‘normaal’ geweld en armoede voor haar zijn. Door de inflatie is het inkomen van haar moeder

Ik merk dat ik ineen krimp als ik plotseling lawaai hoor en dat ik veel over mijn schouder kijk. Maar dat doet iedereen in Venezuela.

- Mary uit Venezuela, Journaliste en gast Shelter City

Ondanks de zware omstandigheden waarin ze haar moeder, zus en collega's achterliet, stond Mary zichzelf toe om te genieten van haar drie maanden in Nijmegen. Het is een buitenkans die ze van een vriendin niet mocht afslaan. Ze had haar draai snel gevonden hier. Mary volgde de colleges Globalisatie, Migratie en Ontwikkeling en Zakelijk Engels aan de Radboud Universiteit. Ze vogelde het ov-systeem uit, spreekt drie woorden Nederlands en voor onze kaas, chocoladeletters en schone leidingwater heeft ze maar een woord: wauw. „En fietsen kan ik ook al. Maar alleen rechtuit.” Als niemand keek, op zondagochtend, oefende ze bochtjes.

Dankzij de Whatsapp-groepen waar ze inzat, miste Mary niets van het nieuws in Venezuela. „Ik voelde me er niet van losgetrokken, maar ik probeerde het wel enigszins te blokken zo lang ik in Nederland was. Ik sprak ook met een deskundige over hoe het nou echt met me gaat, maar ik vind het niet makkelijk om mezelf bloot te geven in enkele sessies. Natuurlijk ben ik getekend door wat ik meemaak. Ik merk bijvoorbeeld dat ik ineenkrimp als ik plotseling lawaai hoor en dat ik veel over mijn schouder kijk. Maar dat doet iedereen in Venezuela.”

Geweldig vond Mary de ontmoeting met de activisten die momenteel meedoen aan Shelter City-programma's in de andere steden. „We hebben zo veel gemeen. Je voelt meteen een band. We zetten allemaal piepkleine stappen op een hele lange weg.”

Inmiddels elf Shelter Cities in Nederland

Nijmegen sloot zich in 2015 aan bij de Shelter Cities. Dat zijn steden die mensenrechtenverdedigers uit de hele wereld tijdelijk een veilig onderkomen bieden. Nederland telt inmiddels 11 Shelter Cities, een initiatief van Justice for Peace, een non-profit organisatie in Den Haag.

Maar goed, op een dag pik je je eerste mensenrechtenverdediger op van Schiphol, en dan? Gasten blijven in de regel drie maanden. Ze mogen zelf aangeven wat hun wensen en behoeftes zijn voor hun verblijf. Wil iemand beter Engels leren? Van gedachten wisselen met een Nederlandse collega-journalist of een collega-advocaat, dan kan dat. Het netwerk rondom Shelter City Nijmegen is volgens Shafiq uitgebreid en veelzijdig.

Dat gasten gekatapulteerd worden van een zeer onveilige situatie naar een niks-aan-de-hand-plek, daar houdt het programma veel rekening mee. Die totale omslag doet mentaal ook iets met de gasten, weet Shafiq. „We zijn gastheer van een mensenrechtenactivist in de problemen. We rusten ze toe met kennis, advies en training. We krijgen veel hulp van bijvoorbeeld de universiteit en Amnesty. We houden ze daarnaast een spiegel voor, laten ze reflecteren op hun situatie. Als ze willen, dan regelen we ook een medische check-up en psychologische hulp.”

Een ontmoeting met burgemeester Bruls staat vast op het programma, evenals een ontmoeting met de gasten van andere Shelter Cities en een bezoek aan Brussel. Natuurlijk is het lastig om gasten terug te laten gaan naar een gevaarlijke plek. „Daar praten we veel over. We zeggen: ‘Het feit dat je hier bent, betekent dat jij en je werk in beeld zijn bij de grote wereldorganisaties’. De terugkeer is spannend, zeker, maar onze verantwoordelijkheid gaat tot aan de Waalbrug. Anders kun je dit niet doen. En we doen het omdat we denken dat we de volgende Mandela en Havel.”

▲ Qader Shafiq is vanaf het eerste uur betrokken bij Shelter City in Nijmegen. © Paul Rapp

Andere gasten van Nijmegen Shelter City

De eerste gast was Placide uit de Democratische Republiek Congo. Deze advocaat staat mensenrechtenverdedigers bij die in gevaar zijn en beschermt wezen en kinderen die geboren zijn als gevolg van seksueel geweld. Dat doet Placide in het oosten van Congo, een gebied dat wordt verscheurd door conflicten tussen veiligheidsdiensten en gewapende groepen. Placide bracht in september opnieuw een bezoek aan Nijmegen, in gezelschap van zijn vrouw en kind.

De derde gast was de journalist Zafar uit Pakistan, de enige die tot nu toe na drie maanden niet terug ging naar zijn land omdat het te gevaarlijk was. Zafar vroeg begin 2016 asiel aan in asielzoekerscentrum Budel. Andere gasten waren de Indiase advocate Kiruba, de Soedanse mensenrechtenverdediger Midhat en Mariam, een mensenrechtenverdediger uit Georgië die zich inzet voor LHBTI-rechten.

Je las zojuist een Premium artikel.